

WIE IS VOOR JOU DE SLIMSTE PERSOON DIE OOIIT HEEFT GELEEFD?

Wij stelden de vraag aan ChatGPT. Na de gebruikelijke inleiding van 'het is niet mogelijk om deze dingen te weten, enzovoort', kregen we een lijst van Leonardo, Einstein, Marie Curie, Isaac Newton, Ada Lovelace, Galileo Galilei, Mozart en Mahatma Gandhi.

Op dit moment is er een overvloed aan gratis zogezegde IQ-testen op het internet.

Je beantwoordt tien, twintig of dertig vragen en de computer geeft je een overdreven vaak onmogelijke — hoge score.

Jammer genoeg zijn deze testen even betrouwbaar als de testen die vertellen wat voor dier je bent. Of bij welk Hogwarts-huis je zult horen wanneer de uil uiteindelijk komt.

Maar wanneer we over IQ spreken, is er altijd wel iemand die begint over EQ — emotionele intelligentie. EQ bestaat uit bepaalde eigenschappen, waaronder empathie, zelfkennis, optimisme en sociale vaardigheden.

We kennen allemaal het stereotype van een Sheldon Cooper van de Big Bang Theory, die superslim is qua wiskunde en fysica, maar sociaal zwaar gehandicapt is.

Als je ChatGPT vraagt om een lijst van emotioneel intelligente mensen, zie je opnieuw Gandhi verschijnen. Maar ook Luther King, Jane Goodall, Nelson Mandela, Abraham Lincoln en Desmond Tutu.

Toch kennen we allemaal mensen die niet per se vriendelijk zijn. En die niet in de beste halve procent zitten voor wiskunde, maar die

toch duidelijk heel slim zijn.

"Ik vergeet nooit een gezicht, maar in jouw geval maak ik graag een uitzondering."
- Groucho Marx

"Ik ben zo slim dat ik soms geen enkel woord begrijp van wat ik zeg." - Oscar Wilde

Ze hebben een snel, inzichtvol antwoord, zonder zich te moeten voorbereiden.

"Het eerste wat ik 's ochtends doe, is mijn tanden poetsen en mijn tong scherpen." — Dorothy Parker

"Om te ontdekken wie over jou heerst, hoef je alleen maar uit te zoeken wie je niet mag bekritisieren." — Voltaire

Het was hierom dat Oscar Wilde, Voltaire, Groucho Marx en Dorothy Parker bekend stonden. Als je die vraag zou stellen in de Middeleeuwen, of aan moslims van vandaag, zou één van de antwoorden Salomo zijn. Salomo, of Sulaiman, wordt vereerd onder joden, christenen en moslims, wegens zijn macht, zijn koningschap en vooral zijn

wijsheid.

Er wordt verteld dat er eens twee prostituees bij hem kwamen met een klein kind. De ene zegt: 'We kregen allebei een baby. Op een nacht werd ik wakker en zag ik dat mijn kindje overleden was. Maar toen ik keek, zag ik dat dit het kind was van de andere vrouw — zij had ze verwisseld nadat haar baby overleden was.'

‘Nee’, zegt de andere vrouw. ‘Ik ben de moeder van het levende kind. Die vrouw liegt.’ Salomo dacht na en beval dan een soldaat om een zwaard te nemen, het kind in tweeën te hakken, en aan elk van de vrouwen een half kind te geven. Onmiddellijk riep de ene vrouw uit: ‘Nee, doe dat niet. Geef het kind aan de ander.’ ‘Nee’, zegt de andere vrouw, dat is eerlijk — laat

hem het kind in tweeën hakken.’ Toen zei Salomo: geef het kind aan de eerste vrouw. Zij is de echte moeder.

Dit verslag toont dat Salomo enorm veel inzicht had. Hij had veel emotionele intelligentie, en inzicht in mensen. Maar vind je het niet ook een beetje wreed? Is dat misschien nodig voor een vorst? We horen ook zulke verhalen over Julius Caesar en Napoleon die ook

allebei een superslimme leider waren.

We bekijken nog een ander verhaal, niet van Salomo, maar van Jezus. Je vindt het in het Johannesevangelie in de Bijbel. Toen brachten de Schriftgeleerden en de farizeeën een vrouw naar Hem toe, die op overspel betrap was. Ze zetten haar in het midden, en zeiden tegen Jezus: ‘Leraar, deze

vrouw is op heterdaad op overspel betrapt. Mozes heeft ons in de Wet bevolen dat zo'n vrouw gestenigd moet worden. Wat vindt U?' Ze zeiden dit om Hem op de proef te stellen. Om iets te hebben waarvan ze Hem zouden kunnen beschuldigen. Maar Jezus boog zich voorover en schreef met zijn vinger op de grond.

Toen ze bleven doorvragen, ging Hij rechtop zitten en zei Hij tegen hen: 'Wie van jullie heeft nog nooit gezondigd? Laat die persoon de eerste steen naar haar gooien.' Hij boog zich opnieuw voorover en schreef op de grond.

Toen ze dat hoorden, vertrokken ze een voor een, te beginnen met de oudsten. Jezus bleef alleen achter met de vrouw die in het midden had gestaan.

Hij ging rechtop zitten en vroeg haar: 'Waar zijn ze? Heeft niemand je veroordeeld?' Ze zei: 'Niemand, meneer.' Jezus zei: 'Ik veroordeel je ook niet. Je mag gaan. Zorg dat je voortaan niet meer zondigt.'

Dit is niet het enige voorbeeld van een slim antwoord van Jezus. We hebben ook: 'De sabbat is voor de mens gemaakt, niet de mens voor de sabbat' en, 'Geef dan aan de keizer wat van de keizer is, en aan God wat van God is.'

Dit antwoord overstijgt niet alleen de slimme opmerkingen van Oscar Wilde, het politieke inzicht van Salomo en Napoleon en de creatieve combinatie van twee verschillende concepten van Leonardo. Maar het toont ook een compassie die veel dieper gaat dan we gewend zijn.

Jezus' tegenstanders gebruikten deze truc om Hem in een onmogelijke positie te brengen. Als Hij de vrouw zou vrijspreken, dan zou dat betekenen dat Hij overspel had toegelaten.

Maar als Hij haar zou laten stenen, dan zou Hij voortaan

bekendstaan als 'de leraar die een

"De sabbat is voor de mens gemaakt, niet de mens voor de sabbat"

jonge vrouw liet stenen'.

Je mag er ook zeker van zijn dat de Romeinse autoriteiten verwittigd zouden worden. Executies mochten niet door de Joden zelf worden uitgevoerd. En als Jezus zou worden aangewezen als de opdrachtgever, dan had Hij gearresteerd kunnen worden voor moord. Het was een slim bedachte valstrik, en ze hebben waarschijnlijk lang gezocht naar de juiste opportuniteit.

Jezus was nu aan zet en er waren

verschillende mogelijkheden. Hij had kunnen vragen: hoe kan het dat jullie een vrouw op overspel betrapt hebben, maar geen man? Voor zoiets heb je twee mensen nodig.'

Slim, maar geen antwoord op de vraag.

Hij had kunnen zeggen: jullie zijn wetsleraars, beslis het zelf maar.

Maar dan zou Hij medeverantwoordelijk worden voor hun veroordeling.

In plaats daarvan kiest Jezus, net als een grootmeester, om zijn tegenstanders schaakmat te zetten — een oplossing die hen dwingt om zichzelf te beoordelen.

Als je ooit live bent geïnterviewd op radio of TV, weet je dat het enorm moeilijk is om een gepast antwoord te geven op een onverwachte strikvraag. Veel politieke carrières zijn beëindigd tijdens zo'n interview.

Ik bewonder deze reactie van

Jezus. Het is het slimste wat ik ooit heb gehoord. Maar ik bewonder het nog meer omdat zijn bedoeling niet was om zijn carrière te redden, maar het leven van een vrouw, die Hij niet kende.

Als Jezus 'ga je gang' had gezegd, zou zijn carrière waarschijnlijk hebben overleefd. Maar de vrouw niet. Hij nam wat, in zekere zin, een enorm risico was, om haar te redden. Wat als iemand in de groep absoluut geen zelfkennis had en toch een steen zou oppakken?

En nog erger — geweld leidt tot geweld. Zijn tegenstanders wisten zeker dat, eenmaal er met stenen wordt gegooid, het gemakkelijk is de menigte te overtuigen om ermee door te gaan. Het is een korte stap van 'stenig haar, zij is een overspeelster' naar 'stenig Hem, Hij beweert dat hij Gods zoon is'.

Voor mij staat Jezus duidelijk op de lijst van de slimste mensen, de emotioneel meest begaafden en de

besten in het geven van een snel en gepast antwoord. Maar bovenal is duidelijk dat Hij bereid was om zijn leven op het spel te zetten voor mensen die Hij niet kende. Die al door de maatschappij waren afgeschreven, en die niet voldeden aan zijn morele standaard.

Een man die bereid was om alles te geven voor anderen. **Alles.**

Martin Turner

LEES ONLINE

